

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii Sztuki i Kultury WHiDK

Kierunek:

Historia sztuki

Moduł:

moduł 2

Poziom:

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Konserwacja dzieł sztuki-techniki i prewencja

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Konserwacja dzieł sztuki - techniki i prewencja (Moduł II)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot modułowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 3

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie z oceną

Prowadzący:

wykład: prof. dr hab. Grażyna Korpala; dr hab. Marcin Biborski; prof. dr hab. Ireneusz Płuska;

Koordinator sylabusu:

prof. dr hab. Grażyna Korpala

Sylabus dostępny w ramach:

- [Konserwacja dzieł sztuki-techniki i prewencja](#) [na kierunku:] [moduł 2](#) (Hsz_m2), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr zimowy
 - [prowadzący wykład:30h/zo/3ECTS]: prof. dr hab. Grażyna Korpala;
 - [prowadzący wykład:30h/zo/3ECTS]: dr hab. Marcin Biborski;
 - [prowadzący wykład:30h/zo/3ECTS]: prof. dr hab. Ireneusz Płuska;

Wymagania wstępne:

Brak

Cele:

Celem zajęć jest przedstawienie podstawowej wiedzy dotyczącej zasad ratowania dzieł sztuki, wybranych zagadnień konserwatorskich w aspekcie rozpoznania zagrożeń, stanu zachowania i zabezpieczenia obiektu, a także opanowanie podstawowych pojęć z zakresu konserwacji metalu, zabytków kamiennych, elewacji ceglanych, wystroju sztukatorskiego, malowideł tablicowych i sztalugowych, papieru. Zapoznaje się studentów z wiedzą dotyczącą możliwości badawczych i granic samego procesu konserwacji i restauracji dzieł sztuki.

Treści kształcenia:

T.1 - Przedmiot konserwacja jako nauka i sztuka, rozwój dziedziny konserwacji w aspekcie historycznym i geograficznym oraz jej stan obecny.

T.2 - Przedstawienie pojęć z zakresu sztuki konserwatorskiej, jak: konserwacja zachowawcza, konserwacja użytkowa (z przeznaczeniem obiektu do użytku), trwała ruina, rekonstrukcja, kopia, aranżacja i kreacja konserwatorska.

T.3 - Podstawowe zasady ochrony i metody konserwacji metalowych zabytków rzemiosła artystycznego - przedstawiona zostanie kwestia zatrzymania procesu korozji (niszczenia) oraz jej rodzaje, usunięcie jej przyczyny, przywrócenie w miarę możliwości pierwotnego wyglądu obiektu i zabezpieczenie go przed agresywnym wpływem otoczenia oraz zachowanie autentyzmu, wartości artystycznej i dokumentalnej konserwowanego dzieła, „Primum non nocere”.

T.4 - Przedstawienie przyczyn niszczenia różnych rodzajów kamienia, ceramiki budowlanej, stiuku oraz malarstwa sztalugowego, połączone z omówieniem procesu konserwacji - rozpoznanie dzieła sztuki w kontekście jego techniki i technologii, stanu zachowania kolejnych przekształceń oraz historii zawartej w obiekcie.

T.5 - Przedstawienie podstawowych badań fizyko – chemicznych, mikrobiologicznych i innych stosowanych w konserwacji oraz zapoznanie studentów z etapami przebiegu prac konserwatorskich, podstawowymi założeniami dotyczącymi technologii konserwatorskiej oraz umiejętnością sporządzania dokumentacji konserwatorskiej.

T.6 - Omówiony zostanie szczegółowo program konserwatorski, w tym badania naukowe nad technologią wykonania obiektów zabytkowych, wykorzystanie innych dyscyplin naukowych jak np. fizyki, chemii, materiałoznawstwa i technologii, geologii, nauk przyrodniczych.

T.7 - Przedstawiona zostanie sytuacja estetyczna dzieła sztuki w konserwacji - etyczny problem konserwacji ukazany w kontekście autor dzieła, dzieło, konserwator i odbiorca. Kreacja konserwatorska i świadoma odpowiedzialność za prowadzone prace, z naciskiem na to, że proces konserwacji musi być odwracalny.

Efekty kształcenia:**WIEDZA**

W_1 Student zna terminologię z zakresu historii sztuki, konserwatorstwa i muzealnictwa na poziomie rozszerzonym oraz ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu historii sztuki, konserwatorstwa i innych nauk historycznych.

W_2 Student ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla historii sztuki, szczególnie w zakresie muzealnictwa i konserwatorstwa .

W_3 Student ma pogłębioną wiedzę o dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych powiązanych z historią sztuki, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych.

W_4 Student zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i

problematyzowania różnych wytworów kultury, właściwe dla wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla historii sztuki i ochrony dóbr kultury.

W_5 Student zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.

W_6 Student zna i rozumie specyfikę ochrony dziedzictwa sakralnego oraz ma pogłębioną, specjalistyczną wiedzę w zakresie sposobów ochrony, konserwacji i przechowywania dzieł sztuki.

W_7 Student ma poszerzoną wiedzę w zakresie ochrony dzieł rzemiosła artystycznego oraz zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady prawa świeckiego i kościelnego w procesie ochrony zabytków.

UMIEJĘTNOŚCI

U_1 Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu historii sztuki i ochrony dóbr kultury z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy.

U_2 Student posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla historii sztuki

U_3 Student posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie historii sztuki, w tym muzealnictwa i konserwatorstwa oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych, a także posiada umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dyscyplin związanych z procesem konserwacji i adaptacji dzieł sztuki.

U_4 Student posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, samodzielnego formułowania wniosków i krytycznych wypowiedzi oraz tworzenia syntetycznych podsumowań

U_5 Student umie sporządzać podstawową dokumentację dzieła sztuki na potrzeby urzędów konserwatorskich i muzeów.

U_6 Student posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie opisu, analizy i ochrony dzieł rzemiosła artystycznego.

KOMPETENCJE

K_1 Student ma świadomość swojej wiedzy z zakresu historii sztuki, ochrony dziedzictwa kulturowego, umiejętności warsztatowych oraz rozumie potrzebę pogłębiania ich przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.

K_2 Student rozumie konieczność ochrony dzieł rzemiosła artystycznego w różnych kontekstach kulturowych.

K_3 Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania oraz aktywnie uczestniczyć w ochronie zabytków sztuki sakralnej.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M.1 Wykład

M.2 Prezentacja multimedialna

M.3 Zajęcia w pracowniach konserwatorskich

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Regularne i aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach. Złożenie z wynikiem pozytywnym pracy pisemnej/prezentacji multimedialnej na wybrany temat z zakresu konserwatorskiej ochrony zbiorów.

Lektury podstawowe:

Brandi C., Teoria restauracji, Warszawa 2006;
Dobrzyński L.A., Metaloznawstwo z podstawami nauk o materiałach, wyd. V. Warszawa 1999;
Jackson, A., Day D., Antyki. Przechowywanie i Konserwacja, Arkady, Warszawa 1995;
Juchniewicz R. et al., Technika przeciwkorozyjna, t. I-II, Warszawa 1990;
Kelly F., Art., Restoration, London 1971;
Konserwacja zapobiegawcza w muzeach. Materiały z konferencji zorganizowanej przez PKN ICOM oraz KOBIDZ w Muzeum Narodowym w Warszawie 6-7 listopada 2006, red. D.Folga-Januszewska, Warszawa 2007;
Lehman J., Chemia w ekspertyzie i konserwacji zabytków z materiałów nieorganicznych, Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, ser.B, t. LI, Warszawa 1979;
Malavoy B., Come restaurare di quadri, Bologna 1985;
Matt G., Muzeum jako przedsiębiorstwo, Warszawa 2006;
Marconi B., O sztuce konserwacji, Warszawa 1982;
Marijnisen R.H., Degradation, conservation et restauration de l'oeuvre d'art, Bruxelles 1967;
Michałowicz E., Konserwacja i rewaloryzacja architektury w środowisku kulturowym, Wrocław 2007;
Ochrona zabytkowych tkanin. Broszura w ramach Projektu badawczego Bezpośrednie monitorowanie odkształceń tkanin w celu ochrony zabytkowych obiektów tekstylnych i podobraz, red. Ł. Bratasz, 2011;
Plenderleth H.J., The Conservation Antiquities and Works of Art, London 1957;
Running a Museum: A Practical Handbook, ICOM, 2004;
Secco Suardi G., Il restauratore dei dipinti, Milano 1966;
Slansky B., Technika malarstwa, t. II Badanie i konserwowanie obrazów, Warszawa 1965;
Ślesiński W., Konserwacja zabytków sztuki, t. I. Malarstwo sztalugowe i ścienne. Warszawa 1989;
Ślesiński W., Konserwacja zabytków sztuki, t. II. Rzeźba. Warszawa 1990;
Ślesiński W., Konserwacja zabytków sztuki, t. III, Rzemiosło Artystyczne, Warszawa 1995;
Płuska I., Konserwacja kamienia, Renowacje (kwartalnik) nr 2, Kraków 1998;
Ślesiński W., Konserwacja zabytków. Malarstwo sztalugowe i ścienne, t. I, Warszawa 1986;
Zasady postępowania z obiektami zabytkowymi na podłożu papierowym. Seria wydawnicza NIMOZ oraz MNK. Zeszyt nr.1, Kraków 2012;
Zabytki kamienne i metalowe, i ich niszczenie i konserwacja, red. W. Domasłowski, Toruń 2011.

Lektury uzupełniające:

Cenino Cenini, Rzec o malarstwie, Wrocław 1955;
Korpala G., Autor - dzieło sztuki – konserwator - odbiorca, Studia i Materiały, WKiRDS, t XIII, Kraków 2004;
Modern Art: Who cares?, The Foundation for the Conservation of Modern Art and the Netherlands Institute for Cultural Heritage, Amsterdam 1999;
Płuska I., Konserwacja cegły, Renowacje (kwartalnik), nr 1, Kraków 1998;
Staronka A., Holtzer M., Piekarska M., Podstawy fizykochemii procesów metalurgicznych i odlewniczych. Korozja elektrochemiczna metali. Korozja gazowa metali, Kraków 1997;
Strzelczyk A.B., Karbowska-Berent J., Drobnoustroje i owady niszczące zabytki i ich zwalczanie, Toruń 2004;
Ślesiński W., Techniki malarskie, spoiwa organiczne, Warszawa 1984.

Uwagi: